

Kaupunginhallitukselle

VANHUSNEUVOSTON LAUSUNTO HSL:N LIPPU-UUDISTUKSESTA

Kaikkien helsinkiläisten kannalta on tärkeää edistää ikääntyneiden ihmisten aktiivista elämää ja osallistumista. Esitetty seniorialennus 70 vuotta täyttäneille on erittäin tärkeä ja on korkea aika saada se voimaan vuonna 2017. Alennuksella tulee olemaan merkittäviä myönteisiä vaikutuksia. Se tuo monipuolisia terveyshyötyjä. Ikääntyneiden lisääntyvä liikkuminen kodin ulkopuolella pitää yllä heidän fyysistä kuntoaan. Tämä pidentää monien kohdalla itsenäisen elämänvaiheen kestoa. Edullisempi joukkoliikenne tulee myös vähentämään yksinäisyyttä, joka on merkittävä ongelma ikääntyneiden keskuudessa. Ikääntyneiden lisääntynyt aktiivisuus tuo pitemmällä tähtäimellä yhteiskunnalle säästöjä.

Joukkoliikenteen lippujen hinnoilla on suuri merkitys pienituloisille, joita on suuri osa ikääntyneistä. Ikääntyneet ovat hintatietoisia ja arvostavat alennuksia, mikä myös edistää autoilun vähentymistä. Moni iäkäs autoilija tulee siirtymään omasta autosta julkisen liikenteen käyttäjäksi joko kokonaan tai osittain.

Vanhusneuvosto arvioi, että seniorialennus tulee tuomaan uusia asiakkaita ja sen myötä lisätuloja. HSL:n on huolehdittava siitä, että seniorialennuksesta tiedotetaan näkyvästi ikääntyneille.

Esitetty seniorialennuksen aikarajaus klo 9.00–14.00 on tarpeeton ja ottaa huomioon ikääntyneiden monet tärkeät liikkumistarpeet. Valtaosa ikääntyneiden matkoista on päivisin. On kuitenkin laboratorio- ja muita terveydenhoitokäyntejä sekä asiointia, jonka ajankohtaa ei voi itse valita. Osa ikääntyneiden harrastusmenoista (esim. kulttuuri-) ovat iltaisin. Aikarajaus kesken päivän tuo myös lisää byrokratiaa ja hämminkiä.

Vanhusneuvosto arvioi, että aikarajaton seniorialennus ei lisäisi kalustotarpeita, koska valtaosa ikääntyneiden matkoista tapahtuu kuitenkin päivällä ruuhka-aikojen ulkopuolella. Ikääntyneet eivät tule ehdoin tahdoin hakeutumaan liikkeelle ruuhka-aikoina.

Vanhusneuvosto haluaa kiinnittää huomiota siihen, että on maita ja kaupunkeja, jossa ikääntyneiden ja/tai eläkeläisten alennukset joukkoliikenteessä ovat laajat tai he pääsevät matkustamaan maksutta joukkoliikenteessä. Yhteiskunnan tahtotilaa osoittaa, että ikääntyneiden toivotaan olevan liikkeellä, näkyvissä ja yhteiskunnan toiminnassa mukana. Nyt seniorialennukseen esitetty aikarajaus luo kuvan, että ikääntyneiden sopii liikkua silloin, kun muilta jää tilaa. Tämä on väärin, sillä ikääntyneet ovat veronmaksajia siinä missä muutkin ja heidän liikkumistarpeensa ovat yhtä tärkeitä kuin työikäisten ja nuorempien.

Kustannus-hyöty-näkökulmasta tulisi tarkastella KutsuPlus-palvelua, joka on kallis ja palvelee vain harvoja. Se kohdistuu käytännössä hyvin toimeentuleviin kantakaupungissa liikkuviin työikäisiin ja tällaisenaan palvelu lisää hyvinvointi- ja terveyseroja kaupungin linjan vastaisesti.

HSL:n esityksessä ehdotetaan, että oikeus liputta matkustamiseen lastenvaunuja kuljettaville olisi jatkossa vain busseissa, joissa ei voi leimata keskiovella. Turvallisuuskulmasta ehdotus on perusteltu, mutta se asettaa eri kulkuneuvojen käyttäjät (eri puolilla kaupunkia asuvat) keskenään eriarvoiseen asemaan.

Turvallisuuskulmasta yhtäläinen oikeus liputta matkustamiseen em. busseissa tarvitaan myös rollaattorin avulla tai pyörätuolilla liikkuville ja saattajille. Tämä helpottaa myös vapaaehtoista saattajatoimintaa ja vähentää kuljetuspalvelujen tarvetta.

Vanhusneuvoston puheenjohtaja
Sirpa Asko-Seljavaara

Vanhusneuvoston sihteeri
Outi Paulig